

Velik porast premije privilegija je malih društava

► **Premije životnih osiguranja kod kojih osiguranik na sebe preuzima investicijski rizik iznose oko 142 milijuna kuna, i to je sigurno segment prodaje kojem pripada budućnost**

Ukupna premija osiguranja na hrvatskom tržištu u devet mjeseci ove godine povećana je 10 posto u odnosu na isto lanjsko razdoblje, što je malo sporiji rast nego li godinu prije: 2006. premija je porasla 10,7 posto, a 2005. porast je iznosio također 10 posto. Premija osiguranja života povećana je 14,2 posto, pa je udio premije OŽ u ukupnoj premiji povećan na 25 posto. Taj porast je nešto viši nego li u 2006., kad je iznosio 13,9 posto, ali znatno niži nego u devet mjeseci 2005., kad je zabilježen 24-postotni rast. Premije neživotnih osiguranja rasle su nešto sporije, 8,6 posto, sporije nego li u 2006. (9,7 posto). Premija osiguranja automo-

bilske odgovornosti povećana je iznadprosječno 11,1 posto, više nego što je to bilo u 2006. godini - 8,1 posto. Udio premije AO malo je povećan, sa 29,8 na 30,1 posto, a u 2005. iznosio je 30,5 posto, a u devet mjeseci 2004. godine 31,9 posto. Udio premije osiguranja autokaska također je malo porastao sa 11,6 posto na 11,7 posto, uz povećanje premije 11,2 posto (u devet mjeseci 2006. porast je bio 8,7 posto). Udio premije osiguranja AK kreće se već nekoliko godina između 11 i 12 posto. Nastavlja se trend smanjenja udjela osiguranja od nezgode sa 6,1 na 5,9 posto (u 2005. bio je 6,6 posto, a u 2004. 7,1 posto), uz 7-postotni porast premije. Premije zdravstvenog osiguranja povećane su

za skromnih 1,4 posto, pa je udio u ukupnim premijama pao sa 2,9 posto na 2,6 posto, što bi moglo značiti da nisu otklonjene sve smetnje za brži razvoj te vrste osiguranja.

Porast premija osiguranja imovine od požara i elementarnih šteta za 14,6 posto praćen je povećanjem udjela sa 6,3 posto na 6,5 posto, nakon što je opadao nekoliko godina. U 2005. udio te premije bio je 6,6 posto, u 2004. iznosio je 6,9 posto, a u 2002. 7,5 posto. Porast je praćen stagnacijom premije ostalih osiguranja imovine, pa je njezin udio smanjen sa 9,3 na 8,5 posto. U 2005. udio je iznosio 9,1 posto, a u 2004. čak 10,3 posto. Premija obiju skupina jedva prelazi milijardu kuna i

ZARAČUNATA BRUTO PREMIJA PO VRSTAMA OSIGURANJA PREMIJE U 000 KN

Redni broj	Vrste osiguranja	I.-IX.2007.	Udio u %	I.-IX.2006.	Udio u %	Indeks 2007./2006.
01	Osiguranje od nezgode	407.227	5,9	380.743	6,1	107,0
02	Zdravstveno osiguranje	182.256	2,6	179.664	2,9	101,4
03	Osiguranje cestovnih vozila-kasko	808.403	11,7	726.751	11,6	111,2
04	Osiguranje tračnih vozila-kasko	4.421	0,1	2.273	0,0	194,5
05	Osiguranje zračnih letjelica-kasko	13.473	0,2	28.004	0,4	48,1
06	Osiguranje plovila	171.206	2,5	184.674	2,9	92,7
07	Osiguranje robe u prijevozu	59.966	0,9	57.044	0,9	105,1
08	Osiguranje od požara i elementarnih šteta	450.802	6,5	393.368	6,3	114,6
09	Ostala osiguranja imovine	585.373	8,5	581.773	9,3	100,6
10	Osig. od odgovornosti za upotrebu MV	2.071.674	30,1	1.864.706	29,8	111,1
11	Osig. od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica	2.886	0,0	1.619	0,0	178,3
12	Osig. od odgovornosti za upotrebu plovila	38.414	0,6	31.543	0,5	121,8
13	Ostala osiguranja od odgovornosti	204.257	3,0	193.101	3,1	105,8
14	Osiguranje kredita	92.131	1,3	81.716	1,3	112,7
15	Osiguranje jamstava	1.094	0,0	2.087	0,0	52,4
16	Osiguranje raznih financijskih gubitaka	47.663	0,7	40.825	0,7	116,7
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	2.002	0	1.594	0,0	125,6
18	Putno osiguranje	23.260	0,3	5.815	0,1	400,0
	UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA	5.166.508	75,0	4.757.300	75,9	108,6
19	Životna osiguranja	1.721.849	25,0	1.507.347	24,1	114,2
	UKUPNO	6.888.357	100,0	6.264.647	100,0	110,0

➤ **Porast premija životnih osiguranja od 14,2 posto je iznadprosječan, ali je pitanje koliko prostora ostaje u povećanju obuhvata osiguranika koji kupuju osiguranje vezano uz bankovne kredite, s obzirom na to da se očekuje usporavanje kreditne ekspanzije i povećanje kamatnih stopa**

predstavlja samo 15 posto ukupne premije. Udio osiguranja plovila osjetno je opao, sa 2,9 posto na 2,5 posto, (u 2005. iznosio je 2,9 posto, u 2004. 2,5 posto, a u 2003. čak 3,4 posto). Premije osiguranja robe u prijevozu povećane su 5,1 posto, pa je udio ostao isti - 0,9 posto. Premije osiguranja zračnih letjelica smanjene su na pola, pa je udio premija opao sa 0,4 posto na 0,2 posto ukupne premije. Malena premija osiguranja tračnih vozila povećana je 94,5 posto i iznosi oko 4,4 milijuna kuna. Još manje premije osiguranja od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica povećane su gotovo 80 posto, a premije osiguranja jamstava opale su na pola prošlogodišnjih. Dvostruko iznad prosjeka povećana je premija osiguranja od odgovornosti brodara, sa 21,8 posto na 38,4 milijuna kuna. Sličan porast zabilježen je i godinu ranije.

Udio premije ostalih osiguranja od odgovornosti kreće se oko 3 posto, pri čemu je u 2006. bio 3,1 posto (2005. i 2004. iznosio je 3 posto, a 2003. 2,8 posto), uz porast premije od 5,8 posto. Prije 2000. udio te premije bio je niži od 2 posto, tako da postupan porast i premije i udjela upućuje na to da je to skupina osiguranja koja bi ubuduće mogla rasti iznadprosječno. Iznad prosjeka povećana je premija osiguranja kredita, za 12,7 posto, pa je udio ostao isti, 1,3 posto. Povećana je i premija osiguranja različitih financijskih gubitaka, za 16,7 posto, premije osiguranja troškova pravne zaštite, za 25,6 posto, i osobito putnog osiguranja, za čak 300 posto.

UKUPNA PREMIJA

Rang lista osiguratelja prema ukupnoj premiji pokazuje neke promjene. Stope rasta premija nekih većih osiguratelja koji su prije brže rasli, niže su negoli u prijašnjim godinama ili su manje i od općeg prosjeka. Porast premija Euroherca iznosio je 7,2 posto (2006. 8,1 posto, a 2005. 17,3 posto), Jadranskog 3,5 posto (2006. 12,4

RANG LISTA OSIGURATELJA PREMA UKUPNO ZARAČUNATOJ PREMIJI

Rang	Osiguratelj	Premija u 000 kuna		Udio u %		Indeks 2007./2006.
		I.-IX. 2007.	I.-IX. 2006.	I. - IX. 2007.	I. - IX. 2006.	
1	Croatia	2.498.382	2.393.403	36,3	38,2	104,4
2	Allianz	775.154	624.839	11,3	10,0	124,1
3	Euroherc	753.762	703.117	10,9	11,2	107,2
4	Jadransko	485.351	468.779	7,0	7,5	103,5
5	KVIG	346.754	286.937	5,0	4,6	120,8
6	Zagreb	344.426	339.420	5,0	5,4	101,5
7	Grawe	300.853	287.330	4,4	4,6	104,7
8	Triglav	290.961	244.760	4,2	3,9	118,9
9	Generali	205.515	157.750	3,0	2,5	130,3
10	Merkur	201.583	180.407	2,9	2,9	111,7
11	Agram životno	139.854	141.501	2,0	2,3	98,8
12	Uniq	101.002	79.155	1,5	1,3	127,6
13	Helios	99.009	93.243	1,4	1,5	106,2
14	Sunce	98.786	89.902	1,4	1,4	109,9
15	Croatia zdravst.	66.129	50.810	1,0	0,8	130,1
16	Erste	54.168	38.379	0,8	0,6	141,1
17	Cosmopolitan	51.663	36.923	0,8	0,6	139,9
18	Basler životno	44.263	26.647	0,6	0,4	166,1
19	HOK	16.716	4.782	0,2	0,1	349,6
20	Basler	14.024	12.323	0,2	0,2	113,8
UKUPNO		6.888.355	6.260.407	100,0	100,0	110,0

RANG LISTA PREMA PREMIJI NEŽIVOTNIH OSIGURANJA

Rang	Osiguratelj	Premija u 000 kn		Udio u %		Indeks 2007./2006.
		I.-IX. 2007.	I.-IX. 2006.	I. - IX. 2007.	I. - IX. 2006.	
1	Croatia	2.256.393	2.184.902	43,7	46,0	103,3
2	Euroherc	753.762	703.117	14,6	14,8	107,2
3	Jadransko	485.351	468.779	9,4	9,9	103,5
4	Allianz	477.582	398.575	9,2	8,4	119,8
5	Triglav	237.140	202.419	4,6	4,3	117,2
6	KVIG	212.335	170.128	4,1	3,6	124,8
7	Zagreb	199.523	190.126	3,9	4,0	104,9
8	Grawe	118.161	110.375	2,3	2,3	107,1
9	Sunce	98.786	89.902	1,9	1,9	109,9
10	Generali	90.328	46.812	1,7	1,0	193,0
11	Croatia zdravst.	66.129	50.810	1,3	1,1	130,1
12	Helios	60.322	53.687	1,2	1,1	112,4
13	Uniq	47.989	36.651	0,9	0,8	130,9
14	Merkur	31.964	27.264	0,6	0,6	117,2
15	HOK	16.716	4.782	0,3	0,1	349,6
16	Basler	14.024	12.323	0,3	0,3	113,8
UKUPNO		5.166.505	4.750.652	100,0	100,0	108,8

posto, a 2005. 17,8 posto) i Zagreba 1,5 posto (2006. 9,5 posto, 2005. 15,9 posto). Iznimke su Allianz sa stopom od 24 posto i KVIG s porastom premije 20,8 posto. Premija Croatije povećana je 4,4 posto, dok je u 2006. porast iznosio 5,7 posto, a u 2005. samo 1,4 posto. Brže negoli prijašnjih godina rasla je premija Triglava, 18,9 posto (2006. 15,7 posto, a u 2005. 12,5 posto), Merkura 11,7 posto (2006. 10,9 posto, 2005. 7,5 posto) i Grawea 4,7 posto (2006. 4 posto, 2005. 2 posto).

Udio Allianz na tržištu povećan je sa 10 posto na 11,3 posto, (2005. iznosio je 9,9 posto, 2004. 7,6 posto, a 2003. 7,1 posto), KVIG-a sa 4,6 posto na 5 posto, a Triglava sa 3,9 posto na 4,2 posto. Udio Euroherca smanjen je sa 11,2 posto na 10,9 posto, Zagreba sa 5,4 posto na 5 posto. Udio Croatije na tržištu smanjen je sa 38,2 posto na 36,3 posto, Grawea sa 4,6 posto na 4,4 posto, a udio Merkura 2,9 posto ostao je isti. Allianz je od polovice godine na drugom mjestu, a KVIG

➤ **Premije zdravstvenog osiguranja povećane su za skromnih 1,4 posto, pa je udio u ukupnim premijama pao sa 2,9 posto na 2,6 posto, što bi moglo značiti da nisu otklonjene sve smetnje za brži razvoj te vrste osiguranja**

na petom, dok je na devetom Generali, s porastom premije 30,3 posto. Indeks koncentracije ponovno je smanjen, pa prvih pet društava ima 70,5 posto ukupne premije, manje negoli prijašnjih godina. To je rezultat bržeg rasta premije manjih osiguratelja.

Manja društva bilježe uglavnom velik porast premije, i to Uniqa 27,6 posto, Croatia zdravstveno osiguranje 30,1 posto, Erste osiguranje 41 posto, Cosmopolitan 40 posto, Basler životno 66 posto, a HOK čak 250 posto. Basler bilježi stopu rasta 13,8 posto, Helios 6,2 posto, Sunce 10 posto, dok lagani pad premije bilježi Agram life. Udio na tržištu Uniqa povećan je sa 1,3 posto na 1,5 posto, Croatia zdravstvenog osiguranja sa 0,8 posto na 1 posto, Erste osiguranja i Cosmopolitana sa 0,6 posto na 0,8 posto, Basler životnog sa 0,4 na 0,6 posto.

PREMIJA NEŽIVOTNIH OSIGURANJA

Na rang listi osiguratelja po visini premije neživotnih osiguranja ima nekih promjena u stopama rasta premija i udjelima na tržištu. Najznačajnije povećanje premije u gornjem dijelu tablice pokazuje KVIK, 24,8 posto (u ranijih 12 mjeseci vrlo visokih 64 posto), s udjelom 4,1

RANG LISTA PREMA PREMIJI OSIGURANJA ŽIVOTA

Rang	Osiguratelj	Premija u 000 kn		Udio u %		Indeks 2007./2006.
		I. - IX. 2007.	I. - IX. 2006.	I. - IX. 2007.	I. - IX. 2006.	
1	Allianz	297.572	226.264	17,3	15,0	131,5
2	Croatia	241.989	207.000	14,1	13,7	116,9
3	Grawe	182.693	176.955	10,6	11,7	103,2
4	Merkur	169.619	153.143	9,9	10,2	110,8
5	Zagreb	144.903	149.295	8,4	9,9	97,1
6	Agram životno	139.854	141.651	8,1	9,4	98,7
7	KVIK	134.420	116.810	7,8	7,7	115,1
8	Generali	115.187	110.937	6,7	7,4	103,8
9	Erste	54.168	38.379	3,1	2,5	141,1
10	Triglav	53.820	42.342	3,1	2,8	127,1
11	Uniqa	53.012	42.503	3,1	2,8	124,7
12	Cosmopolitan	51.663	36.923	3,0	2,4	139,9
13	Basler životno	44.263	26.647	2,6	1,8	166,1
14	Helios	38.687	39.556	2,2	2,6	97,8
	UKUPNO	1.721.850	1.508.405	100,0	100,0	114,2

posto premije prema prijašnjih 3,6 posto, pa je sada na šestome mjestu. Brži rast premije od prosjeka imaju Allianz 19,8 posto i Triglav 17,2 posto. Tako Allianz sada ima 9,2 posto udjela na tržištu, umjesto 8,4 posto, a Triglav 4,6 prema 4,3 posto. Ostali veći osiguratelji bilježe porast premije ispod prosjeka.

U drugom dijelu tablice svi osiguratelji bilježe brži rast premije od prosjeka. Najveći porast imaju Generali 93 posto, Croatia zdravstveno 30 posto, Uniqa 31 posto i Merkur 17 posto, te već spomenuti HOK. Ostali bilježe nešto sporiji rast, ali nijedan osiguratelj neživotnih osiguranja nije ostvario pad premije.

2003. bio je 68,9 posto, a 2001. čak 72 posto. Allianz je s porastom premije 31,5 posto učvrstio prvo mjesto, s udjelom 17,3 posto (lani 15 posto). I Croatia bilježi iznadprosječan porast od 16,9 posto i povećanje udjela na tržištu sa 13,7 na 14,1 posto, kao i KVIK s rastom od 15,1 posto.

Povećanje premije Merkura iznosi 10,8 posto i Grawea 3,2 posto, dok su nešto smanjene premije Zagreba i Agram životnog. U drugoj skupini odskoču Basler životno sa 66 posto, Erste osiguranje sa 41 posto i Cosmopolitan sa 40 posto. Triglav bilježi 27-postotni porast premije, a Uniqa 24,7 posto. Samo Helios ima smanjenje premije od 2 posto.

OSIGURANJE ŽIVOTA

Promjene na tržištu osiguranja života također su dinamične, pa je tako udio na tržištu prvih pet osiguratelja ponovno, ali vrlo malo, smanjen sa 60,5 posto na 60,3 posto. Prijašnjih su godina ti udjeli bili znatno veći, u devet mjeseci 2005. 64,7

MOTORNA VOZILA

Tri vodeća osiguratelja drže 78,4 posto ukupne zaračunate premije osiguranja automobilske odgovornosti i 76,8 posto premije osiguranja autokaska. Udio Croatije smanjen je sa 36,2 na 34,5 posto.

RANG LISTA PREMA PREMIJI OSIGURANJA MOTORNIM VOZILA PREMIJE U 000 KN

Rang	Osiguratelj	Premija AO		Udio u %		Premija AK		Udio u %	
		I.-IX. 2007.	I.-IX. 2006.	I.-IX. 2007.	I.-IX. 2006.	I.-IX. 2007.	I.-IX. 2006.	I.-IX. 2007.	I.-IX. 2006.
1	Croatia	658.752	628.978	34,5	36,2	333.570	307.765	47,3	48,1
2	Euroherc	498.052	449.987	26,1	25,9	133.491	116.229	18,9	18,2
3	Jadransko	340.121	326.795	17,8	18,8	75.021	77.814	10,6	12,2
4	Zagreb	95.424	79.769	5,0	4,6	25.157	25.890	3,6	4,1
5	Triglav	90.748	79.835	4,8	4,6	40.679	34.581	5,8	5,4
6	KVIK	86.295	77.391	4,5	4,5	34.242	29.147	4,9	4,6
7	Grawe	38.902	33.121	2,0	1,9	13.933	14.901	2,0	2,3
8	Generali	28.824	10.600	1,5	0,6	14.998	6.711	2,1	1,0
9	Helios	26.141	20.201	1,4	1,2	16.571	11.309	2,4	1,8
10	Sunce	21.796	21.291	1,1	1,2	6.895	8.286	1,0	1,3
11	Uniqa	14.434	10.599	0,8	0,6	8.119	6.555	1,2	1,0
12	HOK	7.711	0	0,4	0,0	2.456	0	0,3	0,0
	UKUPNO	1.907.200	1.738.567	100,0	100,0	705.132	639.188	100,0	100,0

RANG LISTA PREMA AKTIVI I TEHNIČKIM PRIČUVAMA U 000 KN

Rang	Osiguratelj	Aktiva na dan		Promjena aktive	Tehničke pričuve	Rang	MPOŽ	Rang
		30. IX. 2007.	30. IX. 2006.					
1	Croatia	7.365.546	6.143.913	1.221.633	5.225.232	1	1.336.536	2
2	Euroherc	1.902.900	1.782.233	120.667	1.086.880	6		
3	Allianz	1.878.443	1.384.735	493.708	1.526.131	3	967.630	5
4	Grawe	1.835.494	1.639.858	195.636	1.669.049	2	1.436.506	1
5	Zagreb	1.539.672	1.292.465	247.207	1.343.599	4	1.035.477	4
6	Merkur	1.317.682	1.086.711	230.971	1.147.680	5	1.065.221	3
7	Jadransko	1.252.824	1.143.779	109.045	644.027	7		
8	KVIG	1.031.529	897.147	134.382	613.338	9	369.681	7
9	Agram životno	826.494	651.509	174.985	626.565	8	606.178	6
10	Triglav	739.731	520.687	219.044	485.866	10	123.076	10
11	Generali	615.300	410.930	204.370	229.673	12	180.258	9
12	Helios	526.023	539.278	-13.255	449.549	11	325.814	8
13	Uniq	306.756	242.792	63.964	133.520	14	104.089	12
14	Sunce	283.800	260.723	23.077	162.232	13		
15	Cosmopolitan Life	168.499	108.249	60.250	122.978	15	122.296	11
16	Erste	110.599	62.942	47.657	81.718	16	81.299	13
17	Basler životno	107.848	62.237	45.611	77.258	17	76.546	14
18	Croatia zdravstveno	98.700	80.486	18.214	57.339	18		
19	Basler	63.206	58.654	4.552	31.274	19		
20	HOK	52.049	18.332	33.717	23.874	20		
UKUPNO		22.023.095	18.387.660	3.635.435	15.737.782		7.830.607	

Povećan je udio u premiji AO svih ostalih osiguratelja, osim KVIG-a, koji je ostao isti, i Sunca, koji je smanjen. U osiguranjima autokaska udio Croatije i dalje je visokih 47,3 posto, a društva iz Koncerna Agram drže 30,5-postotni udio. Povećanje udjela na tržištu zabilježili su Triglav, Helios, Generali i Uniq, pad udjela imali su Zagreb, Grawe (i u 2006.) i Sunce.

20 POSTO VEĆA AKTIVA

Povećanje aktive hrvatskih osiguratelja u 12 mjeseci, od 30. rujna 2006. do 30. rujna ove godine je 3.635 milijuna kuna, ili gotovo 20 posto, dok je razdoblju prije iznosilo 18 posto. Porast je veći od povećanja bruto premije, a i brži negoli prijašnjih godina. Iznosi matematičke pričuve, ukupnih tehničkih pričuva i ukupne bilance rastu brže od povećanja premije, uglavnom zbog većeg udjela premije osiguranja života u ukupnoj premiji. Tehničke pričuve povećane su za 2.156 mil. kn (u 2006. za 1.561 milijuna kuna), u čemu matematičke pričuve osiguranja života za 1.381 mil. kuna (u 2006. za 1.058 mil. kn, u 2005. za 1.045 mil. kuna). Najveći porast aktive bilježe Croatia - 1.222 mil. kuna, Allianz 494 mil. kuna, Zagreb 247 mil. kuna, Merkur 231 mil. kuna, Triglav 219 mil. kuna i Generali 204 mil. kuna. Došlo je do promjena u redoslijedu osiguratelja po veličini aktive: Allianz je izbio na treće mjesto, Merkur na šesto, Triglav na deseto, Generali na jedanaesto, a Erste na šesnaesto, s devetnaestoga. Manja druš-

tva koja se bave osiguranjem života povećala su aktivu relativno i više, primjerice Cosmopolitan, Erste i Basler životno. Aktiva je smanjena jedino u Heliosu, za 13 milijuna kuna.

Najveći porast tehničkih pričuva bilježi Croatia 426 mil. kuna, Allianz 406 mil. kuna, Zagreb 240 mil. kuna, Merkur 180 mil. kuna, Grawe 168 mil. kuna, Agram životno 133 mil. kuna, KVIG 106 mil. kuna, Euroherc 95 mil. kuna, zatim Triglav 80 i Jadransko 64 mil. kuna. Ukupan iznos tehničkih pričuva dostigao je 15,7 milijardi kuna, a bez matematičke pričuve gotovo 8 mlrd. kuna, što je 53 posto više od premije neživotnih osiguranja. I u prijašnjim godinama taj odnos je bio sličan: indeks 150 u 2006., u 2005. 153, u 2004. 49, a u 2003. godini 155.

Matematička pričuva osiguranja života također je osjetno povećana, sa 6,4 na 7,8 mlrd. kuna - 21,4 posto. Najveće povećanja

➤ Stope rasta premija nekih većih osiguratelja koji su prije brže rasli, niže su negoli u prijašnjim godinama ili su manje i od općeg prosjeka, a iznimke su Allianz sa 24-postotnom stopom i KVIG s porastom premije 20,8 posto

nje bilježi Allianz za 295 mil. kuna, Croatia 194 mil. kuna, Zagreb 189 mil. kuna, Merkur 169 mil. kuna, Agram životno 131 mil. kuna, Grawe 126 mil. kuna, pa KVIG 77,5 mil. kuna, Generali 57 mil. kuna i Erste 47 mil. kuna (više od 135 posto porasta). Značajna povećanja, apsolutna i/ili relativna, imaju i drugi osiguratelji, osim Heliosa, koji jedini iskazuje smanjenje matematičke pričuve za 33 milijuna kuna.

KAPITAL I DOBIT

Jamstveni kapital hrvatskih osiguratelja u 12 mjeseci povećan je za 1.139 milijuna kuna, na 4.196 mil. kuna, ili za 37 posto, i to nakon porasta od 931 milijun kuna, na 3.057 milijuna kuna, ili za 44 posto u prijašnjih 12 mjeseci. Tako je jamstveni kapital povećan u dvije godine gotovo dvostruko. Više od polovice povećanja odnosi se na Croatiju, gdje iznosi 699 mil. kuna, u KVIG-u je bilo 105 mil. kuna, u Merkur 63 mil. kuna, u Eurohercu 61 mil. kuna, u Generaliju 45 mil. kuna. Manja povećanja zabilježili su ostali osiguratelji, a smanjenja su u Zagrebu i Triglavu.

Upisani kapital povećan je u proteklih 12 mjeseci za 81 milijun kuna, a povećali su ga Merkur za 12 mil. kuna, Generali za 13,8 mil. kuna, Agram životno za 6,5 mil. kuna, Helios za 11,3 mil. kuna, Cosmopolitan za 1,8 mil. kuna, Basler za 4,5 mil. kuna, Erste i Basler životno za po 7,5 mil. kuna i HOK za 16,5 milijuna kuna. Većina osiguratelja ta povećanja je obavila radi

usklađenja s propisanim povećanim svotama minimalnog kapitala.

Pričuve hrvatskih osiguratelja u proteklom razdoblju ponovno su snažno povećane, čak za 1.802 milijuna kuna, ili za 139 posto, nakon povećanja od 544 milijuna kuna, (73 posto) u 2006. godini. Dijelom su to rezultati revalorizacije pričuva, a dijelom uplata u pričuve kao dio poslovne strategije unošenja dodatnih sredstava za bolju sigurnost klijenata. Najviše je pričuve povećala Croatia, za 839 mil. kuna, Jadransko za 307 mil. kuna, Zagreb za 220 mil. kuna, Sunce za 126 mil. kuna i Uniqa za 123 mil. kuna.

Ukupna dobit hrvatskih osiguratelja, kao saldirani dobiti i gubici, u promatranom razdoblju iznosi 76,6 milijuna kuna i neusporediva je sa 248 milijuna kuna u istom razdoblju prije godinu dana. Rezultat je to enormnog gubitka od 220,6 milijuna kuna iskazanog u Osiguranju Zagreb, što je još više u odnosu na 131 milijun iskazan u polugodišnjem obračunu. Veću dobit iskazali su Croatia, Jadransko, Grawe, KVIK, Allianz, Merkur, Agram životno i Uniqa. Za razliku od njih, Euroherc, Triglav i Croatia zdravstveno imaju nešto manju dobit negoli prije. Basler ima pozitivan rezultat umjesto gubitka, a Basler životno bilježi malo veći gubitak negoli prošle godine. Erste osiguranje poslovalo je pozitivno već nakon dvije godine rada. Gubitak Generalija manji je nego što bi bio konsolidirani gubitak spojenih društava.

RACIONALAN PRISTUP LIBERALIZACIJI

Pripreme za liberalizaciju premija osiguranja automobilske odgovornosti od 1. siječnja 2008. godine zasad najavljuju racionalan pristup osiguratelja toj vrlo osjetljivoj fazi u razvitku tržišta osiguranja. Povećanje premije AO od 11,1 posto u promatranih 12 mjeseci dobar je znak i govori u prilog sklopljenog Sporazuma o sprječavanju nepropisnih odobranja maksimalnih bonusa, bez obzira na to što su njime uređivane već postojeće zakonske odredbe. Prema podacima aktuara, za cijelo hrvatsko tržište premije osiguranja AO u protekle četiri godine bile su za više od četiri posto manje od iznosa potrebnih za pokriće obveza. Jedan od uzroka je i neodrživo visok udio polica s maksimalnim bonusom od 85,4 posto u 2006. godini, koji je smanjen na još uvijek visokih 79,5 posto u 2007. godini. Na temelju tih rezultata nije moguće ponuditi tržištu nikakvo linearno snižavanje premija osiguranja. Stoga je logično da su osiguratelji podnijeli Hanfu cjenike koji su isti ili vrlo slični dosadašnjim. Na dulji rok moglo bi se očekivati nove cjenike koji će uvesti segmentaciju osiguranika po drukčijim kriterijima i dovesti do toga da rizičniji vozači plaćaju veće, a bolji manje premije osiguranja.

➤ Velik dio stanovništva Hrvatske ima izrazito slabu socijalnu sigurnost zbog malih plaća i još manjih mirovina, pa bi država trebala i dalje poticati sve oblike dugoročne štednje koja bi mogla osigurati mirniju treću dob njezinih građana

stveni kapital i pričuve u ovom razdoblju iznimno snažno povećani. Porast premija životnih osiguranja od 14,2 posto je iznadprosječan, ali je pitanje koliko prostora ostaje u povećanju obuhvata osiguranika koji kupuju osiguranje vezano uz bankovne kredite, s obzirom na to da se očekuje usporavanje kreditne ekspanzije i povećanje kamatnih stopa. Podaci o životnim osiguranjima kod kojih osiguranik na sebe preuzima investicijski rizik prate se od ove godine i te premije su u proma-

tranih devet mjeseci iznosile oko 142 milijuna kuna. To je sigurno segment prodaje kojem pripada budućnost.

Velik dio stanovništva Hrvatske ima izrazito slabu socijalnu sigurnost zbog malih plaća i još manjih mirovina, pa bi država trebala i dalje poticati sve oblike dugoročne štednje koja bi mogla osigurati mirniju treću dob njezinih građana. Radi povećanja te socijalne sigurnosti trebalo bi nastaviti s prijedlozima poreznim vlastima da dodatno potiču pojedine kvalificirane oblike osiguranja života – s duljim trajanjem, s isplatom doživotne rente nakon utvrđenih godina života – priznavanjem uplata do određenog iznosa u troškove poslovanja.

No još ima novih mogućnosti. Građani Hrvatske u velikom broju - iznad prosjeka susjednih zemalja - raspoložu znatnom materijalnom imovinom u obliku kuća ili stanova. Dio svojih financijskih problema neki stariji građani pokušavaju riješiti ugovorima o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju i katkad postaju žrtve beskrupuloznih prijevara. U svijetu su poznata rješenja „obrnute hipoteke“ (*reversed mortgage*), gdje se nekretnina koristi kao jamstvo za odobrenje zajmova u raznim oblicima, čak i doživotnih isplata banke ili drugog financijskog operatora, pri čemu nije nevažna i uloga osiguratelja. Možda bi nakon postupnog sređivanja zemljišnih knjiga i općeg poboljšanja pravnog sustava trebalo razmotriti takve proizvode u suradnji banaka i osiguratelja.

Vladimir Miletić, mr. sc. ■

RANG LISTA PREMA KAPITALU I DOBITI

U 000 KN

Rang	Osiguratelj	Jamstveni kapital		Upisani kapital	Pričuve	Dobit	Rang
		30.IX.2007.	30.IX.2006.				
1	Croatia	1.573.611	874.806	442.887	1.181.469	96.420	1
2	Euroherc	634.783	574.142	61.002	574.240	34.828	3
3	Jadransko	440.373	402.432	50.000	437.962	27.680	6
4	Grawe	270.555	257.874	48.125	75.368	17.977	7
5	KVIK	209.743	104.647	120.108	1.463	9.180	8
6	Allianz	207.658	169.423	79.708	109.112	33.876	4
7	Merkur	136.452	72.907	45.000	47.371	39.272	2
8	Generali	119.137	73.623	81.000	4.295	-4.178	19
9	Agram životno	107.179	84.237	22.680	71.025	31.255	5
10	Sunce	91.980	79.685	40.726	162.431	2.575	9
11	Zagreb	74.089	75.949	45.000	244.149	-220.593	20
12	Uniqa	60.069	52.257	45.375	134.539	1.880	11
13	Triglav	59.675	70.974	70.973	23.395	77	17
14	Helios	49.717	38.157	45.003	3.824	891	14
15	Croatia zdrav.	30.778	30.960	29.363	586	829	15
16	Cosmopolitan Life	29.515	24.984	22.500	9.954	2.245	10
17	Basler	27.559	22.903	22.500	6.611	1.412	13
18	Erste	25.011	21.956	22.500	2.568	1.836	12
19	Basler životno	24.356	18.556	22.500	3.392	-1.546	18
20	HOK	23.466	6.589	22.500	966	712	16
UKUPNO		4.195.706	3.057.061	1.339.450	3.094.720	76.628	